

Balassagyarmati Törvényszék

27.P.20.147/2021/26.szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Kisházi János (Cím12) ügyvéd által képviselt Felperes1 felperesi cím felperesnek – Imre Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd dr. Imre András, 1137 Budapest, Szent István krt. 18. II/13.) által képviselt Alperes1 (Cím1) I. rendű, Alperes2. (Cím3) II. rendű, a személyesen eljáró Alperes3 felperesi cím III. rendű, Alperes4 (Cím7) IV. rendű és Imre Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd dr. Imre András, 1137 Budapest, Szent István krt. 18. II/13.) által képviselt Alperes5 (Cím9) V. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t:

A törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. és V. rendű alpereseknek egyetemlegesen 477.520,- Ft (négy százhetvenhétezer-ötszázhusz forint) perköltséget.

A le nem rótt 450.000,- Ft (négy százötvenezer forint) eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a Fővárosi Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes, valamint a III. rendű és IV. rendű alperesek 2008. július 9. napján hitelkérelmet terjesztettek elő az I. rendű alperesnél. A hitelkérelem 7. pontja kockázatfeltárási nyilatkozatot tartalmazott a devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú hitelekhez kapcsolódóan. A nyilatkozat szerint alulírottak jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszik, hogy az Alperes2., illetve az Alperes1 az általuk forintban igényelt, de devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú kölcsön összegét forintban folyósítja. A folyósított összeg a folyósítás napján érvényes, az Alperes2. által alkalmazott deviza vételi árfolyamon kerül kiszámításra.

A kölcsön törlesztése forintban történik. Az egyes törlesztő részletek forint összege az Alperes2. által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján kerül meghatározásra. Kijelentették, hogy tudomással bírnak arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik (svájci frank esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben), ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztő részlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Kijelentették, hogy a fentiekre figyelemmel a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kéri, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértették, a felmerülő kockázatot viselik. A fenti nyilatkozatot tartalmazó hitelkérelmet a felperes, valamint a III. rendű és IV. rendű alperesek aláírták. Az aláírások fölött dátum nem szerepel, azonban a hitelkérelem 7. oldal alján a hiteligénylők megjelölték a helyszíni szemle elvégzésére alkalmasnak tartott, a kérelem benyújtását követő három napon alkalmas időpontot, mely 2008. 07.09., 07.10., 07.11. napjában lett megjelölve. Ezek alapján a hitelkérelmet legkésőbb 2008. július 9. napján írták alá. A hitelkérelem iktatására 2008. július 9. napján került sor.

[2] A felperes, mint adós, a III. rendű és IV. rendű alperesek, mint adóstársak és zálogkötelezettek, valamint az I. rendű alperes, mint hitelező és zálogjogosult között 2008. augusztus 19. napján ingatlan jelzálogjoggal biztosított, devizában nyilvántartott jelzálog-típusú kölcsönszerződés jött létre, melyet eljárást segítő1 salgótarjáni közjegyző ügyirati ügyszámon foglalt közjegyzői okiratba. A kölcsönszerződést az I. rendű alperes nevében a II. rendű alperes írta alá meghatalmazottként.

[3] A kölcsönszerződés I. pontjában a hitelező kötelezettséget vállalt arra, hogy az adósok részére svájci frankban nyilvántartott jelzáloghitelt nyújt jelzálogfedezet mellett.

Az adósok tudomásul vették, hogy a jelen szerződés alapján nyújtott kölcsön, annak ügyleti kamata és kezelési költsége, valamint a késedelmi kamat és az egyéb költségek a folyósítást követően devizában kerülnek megállapításra. A hitelező a bank által alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyamot a bankfiókokban teszi közzé.

A kölcsönszerződés I.1.) pontjában a felek meghatározták a kölcsön összegét 7.500.000,- Ft-nak megfelelő 51.195 CHF összegben azzal, hogy a kölcsön összegének devizában való megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik, amelyről az adósokat a hitelező a folyósítási értesítő megküldésével tájékoztatja.

A szerződés II. pontjában került rögzítésre az induló teljes hiteldíjmutató évi 9,570 %-ban, az ügyleti kamat évi 5,200 %-ban, a kezelési költség évi 2,040 %-ban.

A szerződés II.3. pontja meghatározza azon feltételeket, illetőleg körülményeket, amelyek esetében a hiteldíj az adósokra hátrányos módon megváltoztatható. Ezek szerint a hitelező jogosult a kölcsön ügyleti kamatát, egyéb költségét, és az erre vonatkozó szerződési feltételt egyoldalúan módosítani, ha a bankközi hitelkamatok, vagy a fogyasztói árindex, vagy a jegybanki alapkamat, vagy az állampapírok hozama, vagy a hitelező forrás-, valamint hitelszámla-vezetési költsége növekszik, vagy a lakossági hitelek kockázati tényezői a hitelezőre nézve romlanak.

A kölcsönszerződés III.) pontjában az adósok kötelezték magukat, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön – az esetleges árfolyamváltozások figyelembevételével megállapított – forint ellenértékének megfelelő összeget kölcsön jogcímén, valamint annak járulékait az esedékességkor megfizetik a hitelezőnek.

A III.1.) pont szerint a kölcsön futamideje 240 hónap, az első törlesztőrészlet esedékessége a folyósítást követő hó 4. napja. A lejárat 2028. augusztus 31.

A kölcsönszerződés III.2.) pontjában a felek rögzítették a törlesztőrészletek számát (240).

A hitelező az adósok részére a tőketörlesztésre a futamidő első 100 hónapjára türelmi időt biztosított, a türelmi idő alatt az adósok csak a hiteldíjat (kamat, kezelési költség) kötelesek megfizetni. A türelmi idő lejártát követően az adósok a hátralévő futamidő alatt egyenletes törlesztéssel kötelesek teljesíteni. A tőke a türelmi idő lejártát követően havonta, minden hónap 4. napján esedékes, a hiteldíj (kamat, kezelési költség) havonta, minden hónap 4. napján esedékes.

Rögzítették, hogy a közjegyzői okirat aláírásának napján a törlesztőrészlet összege a bank által 2008. augusztus 15. napján alkalmazott deviza eladási árfolyamon 220.- svájci franknak megfelelő 32.500.-Ft.

A szerződő felek megállapodtak abban is, hogy a kölcsön folyósítását követő naptári hónap 4. napjától számított 6 hónapon, majd ezt követő 4 év 6 hónapon keresztül – az esetleges kamat, kezelési költség és árfolyamváltozásokra tekintet nélkül – a kölcsönnek a havi törlesztőrészlete állandó: fix törlesztőrészlet. Amennyiben a kölcsön folyósítását követő naptári hónap 4. napjától számított 5 éven belül a hiteldíj vagy a devizának a bank által alkalmazott eladási árfolyama eltér a jelen szerződésben rögzített mértéktől, és emiatt a fix törlesztőrészlet csak a hiteldíj egy részének a megfizetésére elegendő, a hiteldíjnak a ki nem egyenlített része a kölcsöntőke összegét növeli.

A kölcsönszerződés LTP záradéka tartalmazza, hogy jelen kölcsönszerződés fedezetét képezi a felek között 2008. augusztus 19. napján megkötött engedményezési szerződés alapján az pénzügyi Zrt-nél fennálló ügyirat számú pénzügyi szerződés megtakarítási összege. A fenti pénzügyi szerződés kiutalási időpontjában az engedményezési szerződés alapján a hitelező a javára megfizetett összegeket a fennálló kölcsöntartozás csökkentésére fordítja. A hitelező a javára így megfizetett összegek figyelembevételével új havi törlesztőrészletet állapít meg, melynek mértékéről tájékoztatja az adósokat, akik az ekként közölt havi törlesztőrészletet kötelesek a hitelezőnek megfizetni.

- [4] A kölcsönszerződés V.4.) pontjában az adósok és zálogkötelezettek tudomásul vették, hogy a forint/devizaárfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Kijelentették, hogy tudomásuk van arról, hogy a jelen szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vették, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették, és fizetőképességüknek megfelelően mérlegeltek.

Kijelentették, hogy a szerződés aláírását megelőzően a Hitelező Általános Üzletszabályzatát és a devizában nyilvántartott lakáscélú és jelzálog típusú hitelekéről szóló Üzletszabályzatát kézhez kapták, az abban foglaltakat megismerték, megértették, és magukra nézve kötelezőnek elfogadták.

- [5] Tekintettel arra, hogy az adósok a hátralékos tartozásukat többszöri felszólítás ellenére nem rendezték, a hitelező a kölcsönszerződést 2017. június 15-én azonnali hatállyal felmondta. A perbeli szerződés esetében a DH törvény szerinti felülvizsgált elszámolásra, valamint forintosításra is sor került.
- [6] Az I. rendű alperes a 2017. július 4. napján kelt engedményezési értesítőben tájékoztatta a felperest, hogy a fenti kölcsönügyletből eredő követelést az Alperes5 engedményesre adásvétel jogcímén átruházta annak minden biztosítékával együtt.
- [7] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróságtól arra hivatkozva, hogy az a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban régi Hpt.) 213.§ (1) bekezdés

b), c) és e) pontjaiba ütközik. Emellett a szerződés CHF alapú feltétele tisztességtelen, árfolyamkockázati rendelkezést nem tartalmaz, így az a régi Hpt. 203. § (1), (6), (7) bekezdésének, a régi Ptk. 200. § (2) bekezdésének, a 209. §. (1) bekezdésének, valamint a 209/A (2) bekezdésének sem felel meg.

Kérte a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását és a felperes kötelezettségének 1.306.951.-Ft összegben történő megállapítását.

- [8] Keresetét arra alapította, hogy a THM nem tartalmazza a fogyasztót terhelő valamennyi költséget, mert az alperes a THM számítása során nem vette figyelembe az értékbecslés díját. Így a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik. Emellett a perbeli szerződés nem részletezi, hogy a felperes megfelelt-e annak a folyósítási feltételnek, amely a folyószámlával való rendelkezést írja elő, így a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjába ütközik. Hivatkozott rá, hogy a szerződés a türelmi idő lejártát követően esedékes törlesztő részletekre azon túl, hogy azokat egyenletesen kell törleszteni, nem tartalmaz számítási módot, ami nem felel meg a Hpt. 213. § (1) e) pontjának. Az egyenletes törlesztés fogalmának meghatározása a szerződésben nem szerepel. A változó kamatozás és az árfolyamváltozás miatt a szerződéskötéskor még becslésszerűen sem volt előre összegszerűen meghatározható a teljes futamidőre a törlesztő részletek összege sem devizában, sem forintban. Hivatkozott továbbá arra is, hogy semmilyen árfolyamkockázati tájékoztatást nem kapott, így okkal gondolhatta, hogy őt az árfolyamkockázat nem terheli.
- [9] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2018.05.16-án ügyirat 1. számú végzésével megállapította hatáskörének és illetékességének hiányát, és a felperes keresetlevelét áttette a Balassagyarmati Törvényszékhez.
- [10] A felperes módosított keresetében a szerződésből eredő követelés engedményezésére tekintettel V. rendű alperesként perbevonta az alperes V Zrt-t. Keresetében hivatkozott a 93/13. EKG irányelv rendelkezéseire, az EUB C-26/13., C-51/17., C-186/16., C-227/18., C-932/19., C-609/19., C-776/19. számú döntésekre, továbbá a 6/2013. PJE határozatra, valamint a 2016. március 22-től hatályos 2014/17/EU irányelv rendelkezéseire. Kérte a kezelési költség kikötése tisztességtelenségének megállapítását is arra hivatkozva, hogy a szerződés nem tartalmazza, hogy milyen ellenszolgáltatásért lett felszámítva a kezelési költség.
- [11] Kifogásolta, hogy a kockázatfeltárás semmilyen számítási metodikát nem tartalmaz arra, hogy a devizakölcsön esetén hogyan számítható ki a tőke és kamat változásának összege, így önmagában egy írott tájékoztatás minden kalkulációs lehetőség, számítási képlet nélkül nem minősül megfelelő tájékoztatásnak. A hitelező arról sem tájékoztatta a felperest, hogy a CHF maga menedékdeviza, továbbá nem tesz említést a kamatparitásról sem. A tájékoztatásnak tartalmaznia kellett volna visszamenőlegesen a HUF/CHF árfolyamtörténetet legalább a kölcsön futamidejével azonos időszakra vonatkozóan. Ezek alapján a tájékoztatás az átlagos fogyasztó számára nem világos és nem érthető.
- [12] Álláspontja szerint a három szerződési feltételből együtt (árfolyamrés, egyoldalú módosítási jog, árfolyamkockázat korlátlan viselése) nem volt átlátható a szerződéskötéskor a gazdasági következmény és ezeknek a mechanizmusoknak az egymásra hatása sem. Így nem lehetett ellenőrizni, hogy a három szerződési feltételből eredő konkrétan melyik fizetési kötelezettség és milyen mértékű törlesztőrészlet növekedést jelentett az adott hónapban. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat azon tartalma, mely szerint az árfolyamváltozás okozhat növekedést, de csökkenést, és azt teljes egészében az ügyfél viseli, nem utal a tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének a futamidő alatt is bekövetkezhető valós lehetőségére, és hogy ennek következtében a felperes gazdasági helyzete nehezen elviselhetővé is válhat. Az üzletszabályzat II.1.3. és II.2.4. pontjából a felperes megalapozottan következtethetett arra, hogy a vizsgált teljesítőképessége megőrzése esetén képes lesz a futamidő alatt a

szerződésből eredő kötelezettségei teljesítésére. Álláspontja szerint a devizában nyilvántartott szerződés atipikus szerződés, így a rPtk. 205/B. § (2) bekezdése alapján külön tájékoztatni kell a felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, szerződésre vonatkozó általános rendelkezésektől lényegesen eltér. Hivatkozott rá, hogy a pénzügyi intézménynek biztosítania kell, hogy az ügyfél a szerződés aláírása előtt megismerhesse a hitelszerződés tervezetét. A teljesítendő szolgáltatás mindig forintban történik, erre tekintettel a kölcsönt forintkölcsönnek tekinti. A kereseti kérelmét az I. rendű alperessel szemben tartotta fenn, míg a II-V. rendű alpereseket a kereseti kérelemben foglaltak tüzésére kérte kötelezni.

- [13] A felperes személyes meghallgatása során előadta, hogy a hitelkérelmet elolvasta, aláírta, de az abban lévő árfolyamkockázati rész annyira általános volt, várta, hogy majd lesz részletesebb kockázatteltárás. A kölcsönszerződést ő nem olvasta el aláírás előtt. Egyetlen kérdése volt, hogy szeretné elvinni átnézetni a szerződést. Ténylegesen azonban nem kért időt arra, hogy azt elvigye ügyvédhez. Más kérdése nem volt a szerződés tervezet felolvasása során. Az árfolyamkockázati tájékoztató biztos, hogy fel lett olvasva, de ő nem is ezekre lett volna fogékony, ő azt kérdőjelezte volna meg, hogy van az a 100 hónap, amikor kiveszik a tőketörlesztést. Elismerte, hogy a lakástakarékpénztári részt is felolvasták, tudta, hogy ez a szerződés része, csak azt nem tudta, hogy összefüggés van a lakástakarékpénztári szerződés és a között, hogy 100 hónapra ki lett vonva a tőketörlesztés.
- [14] Az ugyanazon képviselővel eljáró I. rendű, II. rendű és V. rendű alperes a kereset elutasítását és felperes perkoltségben való marasztalását kérte az ügyvédi megbízási szerződésben foglaltak szerint. A II. rendű alperessel szemben elsődlegesen arra hivatkozva kérte a kereset elutasítását, mert a felperes az Alperes2. II. rendű alperessel szemben nem rendelkezik keresetelőségi joggal. A perbeli szerződés megkötése során az Alperes2. kizárólag az I. rendű alperes meghatalmazottjaként járt el.

Érdemben hivatkoztak rá, hogy a THM kiszámítása során az értékbecslési díj figyelembevételre került. A szerződéskötéskor hatályos hirdetemény 8. oldalán rögzítésre került a hitelbiztosítéki érték-megállapítás díja 25.000.-, Ft összegben. Csatolták a THM kiszámításának levezetését, mely tartalmazza a 25.000,- Ft összegű hitelbiztosítéki érték-megállapítási díjat (azaz értékbecslési díjat). A folyósítási feltételek kapcsán kiemelték, hogy felperes már a hitelkérelem benyújtását megelőzően is rendelkezett lakossági folyószámlával, így nem kellett újabb folyószámlát nyitnia. A szerződés alapján a törlesztés kiszámításának módja mind a türelmi idő alatti, mint az utána lévő időszakra meghatározott. Az adós fizetési kötelezettségének meghatározott futamidő alatt részletekben kell eleget tenni, mely alatt törlesztenie kell a tőkét és hiteldíjat (kamat és kezelési költség) is. Ez utóbbi szabály alól a türelmi idő szakasza kivétel, addig csak a hiteldíjat kell fizetni. Annak lejártá után áll be a tőke+hiteldíj törlesztési kötelezettség. A régi THM rendelet 11/D § (4) bekezdése értelmében az egyenletes törlesztés során a kölcsön visszafizetése azonos időbeli gyakorisággal (pl. havonta) történik és a kamat és tőke összege állandó (a kamat változatlansága esetén). Az egyenletes törlesztés kifejezés alkalmas arra, hogy önmagában egyértelműen meghatározza a törlesztő részlet számításí módszertant. A kölcsönszerződés tartalmazza a kezelési költség százalékos mértékét, kiszámításának módját, valamint a teljesítési idejét, így a jogszabályi előírásoknak megfeleltek. E körben hivatkozott az EUB C-621/17. számú döntésben foglaltakra.

Az árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatban hivatkoztak a hitelkérelmi adatlap részét képező kockázatteltáró nyilatkozatra, amely tájékoztatja arról a szerzőelő feleket, hogy a szerződésben rögzített devizaárfolyam bármilyen irányban és mértékben változhat és ezt a kockázatot a felek teljes mértékben maguk viselik. Emellett rögzítve lett, hogy a kölcsön forintban kerül folyósításra, de nyilvántartása devizában történik, így a lehetséges gazdasági

következmények mérlegelési lehetőségének birtokában döntöttek a felek a szerződés megkötéséről. A perbeli kölcsönszerződés V.4. pontjában a hitelező kifejezetten felhívta az adósok figyelmét az árfolyamváltozásból eredő esetleges kockázatokra. A „bármilyen irányban és mértékben” kitétel még a laikusok számára is nyilvánvaló, hétköznapi szavakkal kifejezett megfogalmazás. Hivatkoztak rá, hogy a hiteligénylő csomag kitöltésére, - melynek része a kockázatteltáró nyilatkozat – a szerződéskötést megelőzően több mint egy hónappal került sor. A felperes azon hivatkozására, mely szerint a szerződést forintkölcsönnek tekintí, utalt a 6/2013 PJE határozat indoklásának III. pontjában foglaltakra.

- [15] A III. és IV. rendű alperesek nem tettek nyilatkozatot.
- [16] A törvényszék a rendelkezésre álló iratok, felek nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a felperes keresete az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [17] A törvényszék a II. rendű alperes kifogása kapcsán vizsgálta, hogy a felperes a II. rendű alperessel szemben rendelkezik -e keresetösségi joggal. A perbeli kölcsönszerződésből egyértelműen megállapítható, hogy a II. rendű alperes a perbeli kölcsönszerződést az I. rendű alperes képviselőjeként kötötte meg, így ő nem szerződő fél. Ezek alapján a felperes nem rendelkezik a II. rendű alperessel szemben keresetösségi joggal. A II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet a bírság erre figyelemmel utasította el.
- [18] Ezt követően érdemben vizsgálta a törvényszék, hogy a perbeli kölcsönszerződés a felperes által megjelölt okokból érvénytelennek, tisztességtelennek minősül -e.
- [19] A peres felek szerződéses viszonyában a szerződéskötés időpontjára tekintettel a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) rendelkezései irányadóak.
- [20] A régi Ptk. 205/B. § (2) bekezdése azt szabályozza, amikor egy adott szolgáltatás vonatkozásában szerződések ugyanolyan, vagy nagyon hasonló általános szerződési feltételekkel jönnek létre. Ilyen esetekben önmagában az elterjedt általános szerződési feltétel alkalmazása nem igényel figyelemfelhívást. Külön tájékoztatást akkor szükséges előírni, megkövetelni, ha az egyik piaci szereplő jelentősen eltér az elterjedt gyakorlattól.
- [21] A szerződéskötés időpontjában a pénzintézetek széles körben alkalmazták a deviza alapú kölcsön konstrukciót, valamint az egyoldalú kamat, díj- és költségemelés lehetővé tevő kikötést, az nem minősült a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő szerződésnek, illetve eltérő rendelkezésnek. A szerződés egyértelműen rögzíti, hogy a folyósítás forintban történik, az elszámolás pedig svájci frankban, erre vonatkozó külön figyelemfelhívásra az I. rendű alperes nem volt köteles.
- [22] A becsatolt, közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés vizsgálata alapján a törvényszék megállapította, hogy az a Kúria 1/2016 PJE határozat 1. pontja által megfelelőnek elfogadott módon tartalmazza a kölcsön összegét, az forintban egyértelműen rögzítésre került és a felek rögzítették az alkalmazandó árfolyam meghatározásának módját is.
- A türelmi időszakra vonatkozó első törlesztőrészlet összegszerűségében is megállapításra került, a többi a deviza árfolyamváltozás miatt nem volt előre meghatározható. Azonban a szerződésben foglaltak alapján a törlesztőrészleteket ki lehetett számítani.
- Az 1/2016. PJE határozat 2.) pontja alapján a törlesztőrészletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztőrészletek összege azok esedékességekor pontosan meghatározható.
- [23] A kölcsön tőkeösszege nem volt vitatható, az megfelelt 7,5 millió Ft folyósítás napján érvényes, a Bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon számított CHF értékének.
- Ezt a türelmi időszak lejártát követően kellett a felperesnek törlesztenie a szerződés szerint olyan módon, hogy a fentiek szerint CHF-ben meghatározott tőke összeget el kellett osztani 140 egyenlő részre, és ez az összeg, valamint a már addig is fizetett hiteldíj összege tette ki az

ezt követő időszakra fizetendő törlesztőrészleteket. Ennek forint összege a deviza árfolyamváltozások és a hiteldíj esetleges változásai miatt előre értelemszerűen nem volt kiszámítható. (Kúria Pfv. VI.20.970/2015/6.)

A kiszámíthatóság továbbá objektív fogalom, ami azt jelenti, hogy egy adott szám, jelen esetben a havi törlesztőrészlet összege elvileg és objektíve meghatározható. A szerződés abban az esetben is megfelel a kiszámíthatóság követelményének, ha annak kiszámítására az átlagfogyasztó nem képes. Nem a fogyasztó, hanem a pénzügyi intézet feladata ugyanis a törlesztőrészlet összegének a kiszámítása, neki kell azt a fogyasztóval közölni olyan módon, hogy azt a fogyasztó szükség esetén szakember bevonásával, annak esedékességekor ellenőrizni tudja. A törlesztőrészlet kiszámításához a szerződés és az üzletszabályzat minden szükséges és lehetséges paramétert meghatározott. Így az nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja rendelkezésébe. (Gfv.VI.30.066/2017/6.)

- [24] A szerződés az induló THM-t egyértelműen tartalmazza, annak mértékét évi 9,570 %-ban rögzíti. Az I. rendű alperes által becsatolt Hirdetmény, valamint a THM számítás levezetése alapján a THM tartalmazza a kölcsönrel kapcsolatban fizetett összes költséget, amelynek része a 25.000 Ft hitelbiztosítéki értékmegállapítási díj. A bankszámlavezetési díj pedig nem a kölcsönszerződéssel kapcsolatos költség. A bankszámlaszerződés a jelzálogkölcsön szerződéstől elkülönülő szerződés, így a bankszámlavezetési díjat a jelzálogkölcsön szerződésnek nem kell tartalmaznia.

Ezek alapján a törvényszék megállapította, hogy a kölcsönszerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt előírásoknak.

- [25] A becsatolt kölcsönszerződésből egyértelműen megállapítható, hogy deviza alapú kölcsönszerződés jött létre a felek között. Már a hiteligénylők által aláírt hitelkérelemben szereplő kockázatfeltáró nyilatkozat is egyértelműen tartalmazza, hogy a hitelintézet a forintban igényelt hitelt devizában tartja nyilván. Ezt a felperes a személyes meghallgatása során nem is vitatta.
- [26] Ezt követően a törvényszék azt vizsgálta, hogy a kölcsönszerződés V.4. pontja, valamint a CHF alapúságra vonatkozó rendelkezések tisztességtelennek minősülnek -e.
- [27] A polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A (4) bekezdés alapján az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.
- [28] A 2/2014. PJE határozat 1.) pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, mely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható vagy állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

- [29] Az iratok alapján több mint egy hónappal a kölcsönszerződés megkötését megelőzően, már a hitelkérelem benyújtásakor aláírt a felperes egy kockázatfeltáró nyilatkozatot, mely kifejezetten felhívta az adósok figyelmét arra, hogy a deviza napról-napra változik, svájci frank esetén bármilyen irányban és bármilyen mértékben, az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható, a részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet.
- A felperes a kölcsönszerződést III. és IV. rendű alperessel már ezen kockázatfeltáró nyilatkozat ismeretében kötötte meg. A kölcsönszerződésben pedig ismételten felhívta a hitelező az adósok figyelmét a fennálló kockázatra, továbbá, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik.
- A hitelkérelem benyújtásakor aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatban szereplő tájékoztatással, és a kölcsönszerződés megkötésekor közölt tájékoztatással a hitelintézet megfelelően eleget tett tájékoztatási kötelezettségének.
- A perbeli kölcsönszerződés a régi Hpt. – kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos – 203. § előírásainak teljes mértékben megfelel.
- A kölcsönszerződés V.4.) pontjában foglaltak szerint a felperes tájékoztatást kapott az árfolyamváltozásban rejlő kockázatról. Mivel az I. rendű alperes által adott tájékoztatás kiterjedt az árfolyam kedvezőtlen megváltozásának reális lehetőségére, valamint arra is, hogy a törlesztőrészlet forintban fizetett ellenértéke jelentős mértékben emelkedhet, az alperes sem a régi Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésében, sem a régi Ptk. 205. § (3) bekezdésében írt kötelezettségét nem szegte meg.
- A „jelentős mértékben emelkedhet” kitételből egyértelműen következik, hogy az árfolyam változásnak nincs maximalizált felső határa, az bármilyen mértékben bekövetkezhet. A bármilyen mértékű emelkedésre a hiteligénylésben szereplő kockázatfeltáró nyilatkozat is felhívta a felperes figyelmét.
- [30] Az I. rendű alperes tájékoztatása világos és érthető volt, így tudomással kellett bírnia a felperesnek a svájci frank bármilyen mértékű emelkedésének lehetőségéről, az árfolyamváltozás lehetséges hatásairól, az árfolyamkockázat őt terhelő korlátlan mértékéről.
- A kockázatfeltáró nyilatkozat nem tartalmaz olyan információt, a kölcsönszerződés sem tartalmaz olyan rendelkezést, amely akár csak közvetetten is arra utalna, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós – a felperesnek nem kell számolnia azzal, hogy a kölcsön futamideje alatt bármikor változhat az árfolyam – az nem kizárólag az adósokat terheli vagy azt, hogy csak korlátozottan, egy felső határ eléréséig köteles viselni a kockázatot. Maga a felperes is úgy nyilatkozott a személyes meghallgatása során, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban kérdése nem volt, ő nem is erre lett volna fogékony, hanem a türelmi idős rendelkezésre.
- A felperes abból a körülményből, hogy az alperes a hitelnyújtást megelőzően a jövedelmi és vagyoni viszonyait megvizsgálta, nem következtethetett alappal arra, hogy jövedelme bármilyen mértékű árfolyamváltozás bekövetkezése esetén megfelelő fedezetet szolgáltatna a havi törlesztőrészlet megfizetésére.
- [31] A kockázatfeltáró nyilatkozatba foglalt tájékoztatásból a felperes felismerhette a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének lehetőségét, azt, hogy a svájci frank forinthez viszonyított árfolyama előre meg nem becsülhető mértékben, azaz korlátlanul is megemelkedhet. Ebből felismerhette azt is, hogy a svájci frank árfolyamának emelkedése következtében akár korlátlanul is megnövekedhetnek a törlesztőrészletek, ez pedig azzal járhat, hogy a kölcsönszerződések teljesítése gazdaságilag nehezen viselhetővé válik. A tájékoztatásból felismerhető az is, hogy az árfolyamváltozás kockázata milyen mechanizmus szerint hat ki a törlesztőrészletek összegére, rávilágít arra, ha nő a svájci frank árfolyama,

akkor növekszik a törlesztőrészletek összege is. A mechanizmussal kapcsolatban az I. rendű alperes ennél bővebb tájékoztatásra nem volt köteles. A tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozást előidéző lehetséges okokra, az ezeket befolyásoló gazdasági háttérre és összefüggésekre, az árfolyam korábbi alakulásának ismertetésére, elemzésére, számításokra. A perbeli kölcsönszerződés feltételei a kamat százalékos mértékének változását nem kötötték kifejezetten és kizárólag a külföldi kamatlábak változásához, hanem a hitelező számára egyoldalú szerződésmódosításra adtak lehetőséget. A felperesnek a kamatváltozás lehetőségével a kölcsönszerződés devizaalapúságától függetlenül is számolnia kellett, az árfolyamkockázat lehetséges gazdasági következményei felmérésének lehetőségét nem befolyásolta, hogy kockázatfeltárás nem tört ki kifejezetten a külföldi kamatlábak hatására. A kamatot szerződés szerint módosíthatta az alperes, vagyis a deviza kamatának változása nem hatott ki közvetlenül az adós fizetési kötelezettségére.

- [32] A tájékoztatásból nem lehet alappal arra következtetni, hogy az árfolyamváltozás kockázatát az adósokra hárító szerződési feltétel az I. rendű alperesnek azon a feltételezésén alapul, hogy a forint és a svájci frank közötti paritás a szerződés teljes tartama alatt stabil marad, éppen ennek ellenkezőjére, az árfolyam akár jelentős mértékű változására utal. A tájékoztatás és a kölcsönszerződések egyéb rendelkezéseinek egybevetésével pontosan megállapítható, hogy az árfolyamrés a hiteldíj egyoldalú módosítása, és az árfolyamváltozás egyenként, külön-külön és együttesen hogyan befolyásolják a törlesztőrészletek összegét. Az árfolyamrés, valamint az egyoldalú költségemelés kérdéskörét a DH 2 törvény már rendezte, a felülvizsgált elszámolás már ennek figyelembevételével készült el, ezen szerződéses kikötések tisztességtelensége jelen perben már nem vizsgálható.
- [33] Tekintettel arra, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban szereplő tájékoztatás kellő figyelemmel való elolvasása alapján a felperes fel tudta mérni, hogy az árfolyamváltozás kockázata milyen hatást gyakorol a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeire, megalapozottan tudott dönteni arról, hogy a kockázatra is figyelemmel vállalhatók -e számára ezek a kötelezettségek, ezért érthetőnek és világosnak kell tekinteni a perbeli kölcsönszerződésben alkalmazott, az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul a felperesre hárító szerződési feltételeket. Emiatt nem alkalmazható rájuk a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, nem vizsgálható a tisztességtelenségük. Mivel azok nem tisztességtelenek, és ebből az okból nem semmisek a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul a felperesre hárító feltételei, e feltételek érvénytelensége nem vonhatja maga után a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét a régi Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján.
- [34] Az pedig, hogy a felperes nem értette, hogy összefüggés van az LTP záradék és a között, hogy az első 100 hónapban nem fizet tőkét, nem semmisségi ok. Amennyiben a felperes a szerződés bármely rendelkezését nem értette, lehetősége lett volna kérdést feltenni, azonban előadása szerint ezzel kapcsolatban kérdést nem tett fel. Az adós nem köteles megkötni a kölcsönszerződést, és aláírni a szerződést tartalmazó okiratot nyomban akkor, amikor azt először látja. Lehetősége van arra, hogy megfelelő időt kérjen annak áttanulmányozására, értelmezésére, a szerződés megkötésével járó kockázatok és kötelezettségek mérlegelésére. Az, hogy mennyi az ehhez szükséges megfelelő idő, elsősorban magának az adósnek kell meghatároznia. A felperes maga nyilatkozott úgy, hogy nem kért további időt a szerződés áttanulmányozására, hanem azt annak elolvasása nélkül aláírta.
- [35] A kezelési költség kapcsán az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét az alapozhatja meg, ha magából a szerződésből nem tűnik ki világosan és érthetően, hogy a kezelési költség minek az ellentételezése, azzal, hogy C-621/17 számú ítéletben írtak szerint nem sérti a 93/13/EGK Tanácsi Irányelv 4. cikkének (2) bekezdését és 5. cikkét, ha a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást a szerződés nem részletezi, feltéve, hogy

kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározza. A kezelési költségnek a kölcsön összegének %-ában történő meghatározását, ha az kiszámítható, az EUB a hivatkozott határozatában nem kifogásolta. Önmagában a kezelési költség fejében nyújtott szolgáltatás megnevezésének elmaradása nem alapoz meg tisztességtelenséget. A régi Hpt. 2. számú mellékletének 10.3.) pontja alapján, valamint a kezelési költség fogalom használatából is kitűnően a felperes számára a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető, a szerződés teljes szövegéből levezethető volt. Az a folyósítás után, a futamidő alatti tartozás nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével felmerülő intézkedések ellenértéke. A szerződésben nincs a kezelési költséget akár részben is lefedő egyéb költség, és olyan szerződéses rendelkezés sincs, amelyből kitűnően a kezelési költség ne a kölcsön kezelése vagy folyósítása keretében nyújtott szolgáltatások ellenértéke lenne. Az alperesnek a felperes érdekében is álló kölcsön nyújtásához apparátust kell fenntartania, működtetni. A szerződés tehát a kezelési költség megfizetésének terhét akként hárítja a felperesre, hogy e költség a kölcsön CHF devizanemben nyilvántartásával és az azzal kapcsolatos adminisztrációval merül fel az alperes oldalán. Ezért a kezelési költség felszámítása nem tekinthető tisztességtelennek külön szolgáltatás hiányára hivatkozva.

- [36] A törvényszék a perbeli esetben azt is vizsgálta, hogy az EUB által felállított követelményrendszernek (C-26/13., C-186/16., C-126/17., C-51/17., C-227/18., C-609/19., C-932/19.) megfelelt-e az alperes árfolyamkockázatról történő tájékoztatása.
- [37] Az EUB többek között a C-26/2013. ügyirati ítéletében is kifejtette, hogy a fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó, hanem az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó értendő. Az EUB fenti ítéletében is kiemelt felek közötti információs egyensúlyhiány kiegyenlítésére a szerződést kötő feleket általában terhelő együttműködési kötelezettséget a fogyasztó javára a Hpt. 203. § (6)- (7) bekezdése egészíti ki. A (7) bekezdés a) pontja adja meg a fogyasztóval szerződő felet terhelő plusz tájékoztatási kötelezettség tartalmát akként, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.
- [38] Az EUB által C186/16 szám alatt meghozott ítélet is ebben a keretben tartalmazza a fogyasztóval szerződő fél tájékoztatási kötelezettségét. A döntés által felhívott működési mechanizmusa a szerződésnek éppen az, hogy az árfolyamváltozás hatására az adós által fizetendő törlesztési kötelezettség mértéke is megnövekszik. A pénzügyi intézmények megfelelően eleget tesznek tájékoztatási kötelezettségüknek, ha felhívják a fogyasztó figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy az árfolyam változása esetén növekedhet a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségük. Ezen tájékoztatást követően a fogyasztó köteles azt mérlegelni, hogy ezen kockázat számára vállalható -e. (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.370/2018/4.).
- [39] A C-51/2017. számú ügy indokolása szerint a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtani a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben az adós jövedelmét kapja leértékelődik azon devizához képest, mint amelyben a kölcsönt nyújtották. A tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt, időben kell, hogy sor kerüljön. Az EUB nem részletezte, hogy a tájékoztatásnak mire, milyen módon, illetve terjedelemben kellene kiterjednie, e kérdésben a nemzeti bíróságnak kell állást foglalnia. Az EUB ítéletek nem fogalmaztak meg olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során bármilyen konkrét adatot, vagy számítást közölni kell a fogyasztóval, ha a tájékoztatásból az

árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei a fogyasztó számára ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhetők.

- [40] A C-609/19. számú ügy más jogszabályi környezetre (Franciaország) és más, a jelen perbeli szerződéstől eltérő konstrukciójú szerződésre vonatkozik. Az ítélet alapján a fogyasztónak adott információk az euró és a svájci frank közötti paritás stabil jellegét hangsúlyozták és az árfolyamkockázatot a szerződés egyáltalán nem említi, eltérően a jelen perbeli szerződéstől.
- [41] A törvényszék álláspontja szerint az alperesi árfolyamkockázati tájékoztatás az uniós döntésekben szereplő szempontok alapján is megfelelt a világos és érthető megfogalmazás követelményének, az nem tisztességtelen a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján.
- [42] A felperes által hivatkozott 2014/17/EU irányelv a felperes által sem vitatottan a 2016. március 21. napját követően kötött szerződésekre irányadó, így az jelen szerződésre nem alkalmazandó.
- [43] Mindezek alapján a törvényszék a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [44] A felperes pervesztes lett, a régi Pp. 78. § alapján köteles az I., II., III. rendű alperes perköltségének megfizetésére. A perköltséget a törvényszék a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján az alperesek által felszámított összegtől eltérő összegben állapította meg. A tárgyaláson jelenlét és tárgyalásra felkészülés időtartamát az alperes által megjelölt munkaóra alapján 9,5 óra figyelembevételével elfogadta azzal, hogy 2021. július 15. napján nem volt tárgyalás, így arra költséget sem számolt el. Az ellenkérelmek, észrevételek elkészítése, iratcsatolások körében megjelölt munkaóra számot a törvényszék eltúlzottnak találta, az arra fordított időt a beadványok terjedelme és tartalma alapján 14 óra időtartamban találta megállapíthatónak. Ezek alapján a megbízási szerződésben szereplő 16.000,- Ft + ÁFA óradíj alapulvételével összesen 23,50 munkaórára 477.520,- Ft perköltséget állapított meg.
- [45] A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13-14. §-a alapján az állam viseli.
- [46] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a régi Pp. 233. §-án alapul.

Balassagyarmat, 2022. január 20.

Dr. Barsi Ildikó s.k.

bíró